Переклад Пафнутія Голопупенка (Владислава Слободяна)

Вона спускалася по гірському схилу. Легше вітру, швидше стріли… Здавалося, що дівчина летить, так стрімко вона рухалася по ледь помітній стежці.

Він бачив її всю: густий, темний мед волосся, розлитий по плечах, тендітність тоненької постаті під червоно-синє-білою блузкою, яка роздувається небаченим прапором, засмаглі подряпані ноги, що упевнено знаходять опору… І сірий метал в пістолетній кобурі.

Він ще зрадів тому, як вдало обрав місце для засідки: в тіні густих старих дерев, на протилежному схилі, схований від її погляду, він упевнено чекає…

Раз дівчина зупинилася, тримаючись за горбисте коріння, що стирчало з піску. Роззирнулася, вбираючи до себе увесь цей спекотний день, тремтячий сонячний диск, гори, мляві річечки й крихітні озерця до самого небокраю… Потім зручніше вхопила метал, що чекав у кобурі, і стала спускатися далі.

В нього затерпла рука. Худюща метушлива мураха здивовано подивилася на нього з верхівки травинки. Дурепа… Дівчина на гірському схилі потрапила у півколо прицілу, палець обережно намацав курок. Варто лише натиснути… Гра тривала три дні, і зараз він отримає заслужену нагороду.

Він раптом уявив те, що зараз трапиться. Вогненний смолоскип, що летить вниз, важко штовхаючись у каміння… Мед волосся, різнобарвний одяг, сміливий упевнений погляд — все це зникає, перетворюється на крик, який згасає в небесній блакиті, у хмарку диму, що заплуталася у гілках дерев…

Він підхопився, відкидаючи те, що чекало, дрімаючи, в нього в руках. Він закричав, довго, щосили:

— Ка-а-а-атю!

Дівчина на схилі стрибнула за каміння. Як не зірвалася… Майнули у повітрі пошарпані підошви кросівок, вони прокотилася по землі, застигла за камінням…

— Стій!!!

Камінь смикнувся, розколовся на друзки, розлетівся неквапним, вагомим градом. А з центру цього граду вдарила блискавиця — точній, невідворотний постріл. Він ще не встиг усвідомити того, що трапилося, а кожна його клітинка вже завила, вихлюпнула по нервах біль, що переповнював її.

"Я горю…"

Він прокотився по траві, нібито намагаючись збити з себе липучу, палаючу смерть, що жадібно повзла всередину.

"Програв".

Рот сам розкрився у крику. І миттю, озиваючись на цей крик, спалахнули, вивернулись навиворіт легені.

"Біль. Вимкнути біль…"

Поки очі могли бачити, він силувався повернутись у бік дівчини. Але це тривало недовго.

"Чому я не прибираю біль?"

Вогняний смолоскип на зруділій траві…

Свідомість повернулася під вечір. В небі прокльовувались зорі, віяв прохолодний вітер, і після пережитого це було до дідька приємно. Він підвівся, змахнув з тіла жирний, смердючий попіл.

Для чогось глянув на давно спорожнілий схил. І пішов додому по сухій колючій траві.

…Вона пила чай на веранді. Грубий дощаний стіл іскрився від десятка кришталевих вазочок із варенням. Давня Катина слабкість. Глянувши на нього, вона лише похитала головою.

— Іди мийся.

Він довго мився, просто в саду, під саморобним душем. Над верандою погойдувалась лампа, у безтямному захваті дзинчали комарі… Кілька разів він виглядав за двері. Але Катя все пила чай. Обмотавшись рушником, він вийшов з дерев'яної кабінки, почалапав по стежці, збираючись сховатись у домі…

— Ден!

Він зупинився.

— Давай поговоримо.

Ну, звичайно… Він мовчки усівся поруч.

— Для чого ти це зробив?

— Що?

Вони з цікавістю дивились одне одному в очі.

— Ти розумієш сам.

— Абсолютно не розумію.

— Ти не убрав біль.

Він сподівався, що Катя скаже це інакше. З роздумом, наприклад: "Ти не убрав біль..." Або з подивом: "Ти не убрав біль?" Або хоча б з обуренням: "Ти не убрав біль!" А це було просте повідомлення.

— Ти не убрав біль.

— Ну й що? — спитав він з раптовою люттю. — Зіпсував тобі радість перемоги?

Катя смикнула плечима.

— Це було мерзотно! Такий крик...

Дурний комар підкрався до неї ззаду. Обережно витягнув хоботок, цілячись проштрикнути ніжну шкіру... Смикнувся, відчайдушно задзижчав крильцями. Хоботок, крихітна порожня голова, таке ж порожнє черевце зникли.

— Це насправді мерзотно.

Він промовив це підкреслено вголос, не про себе. Заплющив очі. Некорисна звичка, з тих напівзабутих років дитинства, коли люди ще не могли бачити скрізь повіки.

— Ми з тобою разом два місяці, Ден.

Два місяці. Шістдесят чотири дні, якщо точніше. "Дівчино, ми з вами ніде не зустрічались?" Цікавий, оцінюючий погляд. "Поки що ні!"

— Ти якийсь дивний, Ден.

Еге ж. Неоригінально. Ти не перша помітила. Цього разу я ще довго протримався. Шістдесят чотири дні.

— Пам'ятаєш, що ти накоїв у Маданеку?

Пам'ятаю. Зірвався, вийшов із ролі. Кинувся на есесівців з голими руками. А гра-то називалася "Збройне повстання". Всі аж очманіли…

— Ну що ти мовчиш? Може, ти не любиш Гру?

Цікаво, як це можливо — не любити Гру? Не любити все своє життя, не любити весь світ… Як це можливо…

— Так, не люблю!

Він здивувався своїм словам. А вона — ні.

— Ден, чому ті не вистрілив у мене?

Він ворухнув пальцями, наче намацував чиюсь невидиму руку.

— Я уявив, як ти… як ти помреш. І мені стало страшно.

— Адже це Гра! Ті боїшся, що не спрацює регенераційна система?

— Та ні, це неможливо… А навіщо ми взагалі граємо?

Вона примружилася, роздивляючись його обличчя.

— А що ще робити?

Дійсно. Удавати, що керуєш машинами, які давно вже не потребують керування? Сидіти в лабораторії, намагаючись навчити людину бачити не тільки в інфрачервоних, але й в ультрафіолетових променях? Чи чекати колонізації чергової планети? Там Гра стане реальністю…

— Я не знаю. Але з чого почалася Гра?

Вона знизала плечима. З того часу, як люди отримали безсмертя, мабуть. Гра — це життя. Що є основною рисою життя? Прагнення вбити. Що є основною рисою Гри? Прагнення вбити. В інсценізації — на Перл-Харборі, де кипить вода і вкотре вже тонуть кораблі і падають керовані смертниками бомбардувальники; на Курській дузі, де танки спекаються з землею і кров'ю в одну суцільну чорну груду; у Хіросімі, де знову і знову спалахує полум'я атомного вибуху…

Але ж колись уперше це не було грою! Вони не могли грати, вмираючи насправді! Їх вело до бою щось інше! Вони кидалися на колючий дріт концтаборів не тому що це дуже цікаво! Адже Ден майже відчув це невідоме, незрозуміле, коли у прекрасній інсценізації "Майданек" дивився на ситих, відгодованих есесівців, які б'ють дітей… Він кинувся вперед не тому що хотів зіпсувати гру, зоригінальничати. Він просто не

міг інакше. Він майже зрозумів! А вони не хочуть або вже не можуть зрозуміти. Занадто довго триває Гра.

Ден подивився на неї. І прочитав в її очах те, що зовсім не обов'язково говорити словами.

"Гра — це життя. Граючи, живи, живучи, грай. Це не болісно — біль тобі підвладна. Це не страшно — ті вмирав сотню разів и стільки же разів воскресав. Вбивай! Це тільки гра! Це весело! Машині, які розумніші за тебе, воскресять твоє тлінне тіло, поставлять на те ж місце, вкладуть до рук нову зброю. Грай! Не пощастило зараз — пощастить наступного разу! Хто хоче зіграти у Чингісхана? Кандидатуру на роль Гітлера, швидше! Команда "Еоноли Гай"? Граймо! Майданек, Освенцим, Хатинь, Сонгми? Граємо!

Вона встала з-за столу. Волосся кольору густого меду упали на плечі, біла сукня — прапор капітуляції, що не відбулася — окреслило фігуру.

— Я відлітаю вранці, Ден. Виклич машину у сім, будь ласка.

Ласка. Будь ласка… Вона пішла углиб саду, обернулася.

— Я посплю у шезлонгу. А ти дурень, Ден. Гра — це єдине, що надає життю сенс. Вона у нашій крові…

Холодний метал, який вона забула на стільці, обпік руку. Він спіймав білу сукню у півколо прицілу. Затамував подих. І натиснув на спуск.

Смолоскип спалахнув уночі, освітлив сад, і рублений дім, і посипані піском стежки… Він залишився сидіти в кріслі, поки земля довкола чорної грудки попелу не заворушилася.

Визирнуло тупе рило реанімаційного робота. Приповз… Мить — і машина перетворилася на півтонни оплавленого заліза. Він пройшовся по саду, зареготав:

— Гра? Вірно? Граймо же!

Другий робот прилетів через шість хвилин. Спланерував з-за дерев. Він прицілився, вистрілив, промовив, наче аксіому:

— Жодний робот не завдасть людині шкоди. Граймо же!

На стінах його дому висів багатий арсенал. Він відібрав кілька штукерій повагоміше и посолідніше. Трохи перекусив, позираючи на попіл. Третій робот намагався прикритись захисним полем. Але нейтринний промінь пробив поле.

Його вбили увечері того же дня. Дім штурмували морські піхотинці, зелені берети, самураї династії Тан і бригада СС з дивізії "Мертва голова". Вони вмирали, воскресали, знову йшли у бій. А він стріляв, знаючи, що вже виведений з пам'яті регенераційної системи…

Дужий десантник копнув носком ноги його жалюгідне, пошматоване ранами тіло. Вилаявся, запитав:

— А як там та дівчина, через яку все почалося?

— Відкачали, — відповів хтось. — Ще пограє.

Вона стояла зовсім поруч. Дивилася на мовчазний натовп, поблискуючий різноманітною зброєю. І читала в усіх очах одне і те же саме питання, його питання… "Навіщо ми граємо? Що таке гра?" Крок. Ще крок. Вона схилилася над Деном, торкнулася його обличчя.

— Ти переміг…